GAZETA KRAKOWSKA

Nro 13.

Z KRAKOWA DNIA 12. LUTEGO 1812 Roku WE SRODĘ.

WYROKI KROLEWSKIE.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu W Pałacu Naszym w Dreznie d. 18go miesiąca Stycznia roku 1812.

FREDERYK AUGUST

z Bożey Łaski Król Saski, Xżę Warszawski &c. &c.

Dostrzegaiąc w podanych Nam przez Rady Departamentowe przełożeniach, że niekiedy wystawiały ie w zbyt ogólnych wyrazach, a chcąc doświadczoney ich obywatelskiey gorliwości podać sposobność skutecznieyszego działania oznaczeniem tych przedmiotow, którémi dla dobra swoiego Departamentu zatrudnić się maią w uzupełnieniu Rozdziału III. Dekretu Naszego pod dniem 7 Lutego 1809; po wysłuchaniu Naszey Rady Stanu postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Rady Departamentowe przedstawiaiąc Nam swoią opinią względem wydoskonalenia Administracyi swego Departamentu, i wyrażaiąc Nam życzenie iego mieszkańcow, wspierać ie maią powodami, co zaś do przełożeń tyczących się potrzebney zmiany, w tym coraz iuż iest zaprowadzonem, zasadzać ie powinny na szczególnych przykładach doświadczoney mieyscowey niedogodności, zebranych w obwodzie ich urzędowaniu podległym.

Art. 2. Wolno iest Radom Departamentowym przełożyć Nam swą opinią względem moralności i pilności naczelnych Urzędnikow Departamentowych, tak cywilnych iako i woyskowych, lecz co do zażaleń na dostrzeżone ich wady w exekucyi, i nieregularności w postępowaniu, obowiązane są Rady departamentowe wskazać wyraźnie szczególne przypadki, iako przykłady maiące ich twierdzenia ugruntować.

Art. 3. Wszelkie powyższemi artykułami upoważnione podania, maią mieć na pierwszym względzie niewzruszoność ustawy Konstytucyyney, tudzież bydź wystawianemi z winnym dla powagi każdego urzędu względem.

Art. 4. Rady Departamentowe pod żadnym pozorem wymowić się nie mogą z dopełnienia ich obowiązkow exekucyynych co do rozkładu ciężarow publicznych. Wcześnie przed terminem rozkładu lub po dokonanym iuż rozkładzie wolno im będzie drogą przyzwoitą, zanieść swoie do Nas spostrzeżenia, w których ważność weydziemy, lecz w samym terminie rozkładu, mimo zaniesionych poprzednio zażaleń, i nie czekaiąc na Naszą Naywyższą decyzyą zalecenia przyzwoitey zwierzchności pełnić powinny. Skoroby się która Rada w samym iuż terminie rozkładu

wyłamywała z powyższego obowiązku, zastąpi ią Rada Prefekturalna. Co przecież nie uwalnia Członkow Rady Departamentowey, od oznaczoney w artykule następnym odpowiedzialności.

Art. 5. Uchybienia przeciw przepisom obiętym w artykule 3 i 4 stosownie do okoliczności pociągną za sobą napomnienie, naganę, lub na mocy artykułu 82 Konstytucyi złożenie z Urzędu Członka przewiniaiącego, a w miarę wyższego wykroczenia za poprzedniczem rozpoznaniem w Radzie Stanu pod Sąd oddanie.

Art. 6. Dla zwrócenia Rad Departamentowych na przedmioty względem których naypożądańszemi dla Rządu są ich mieyscowe obiaśnienia, Nasz Minister Spraw Wewnętrznych, przepisze im instrukcyą, polecaiąc ich naradom szczególniey:

1. Srodki podźwignienia przemysłu rolniczego, rękodzielnego i handlowego.
2. Sposoby do dobroczynnych ustanowień, iako to: Szpitalow i domow roboty w Departamencie.
3. Wynalezienie środkow do urządzenia dróg, mostow, kanałow, grobel i spławow, przepraw, wszelkich kommunikacyi handel wewnętrzny ułatwić mogących.
4. Przedmioty ściągaiące się do oświecenia publicznego w Departamencie.
5. Postrzeżenia względem wad w sprawowaney w Departamencie Administracyi, oraz uwagi iakie do iey ulepszenia podług znanych iuż zasad Rządu i Konstytucyi posłużyćby mogły.

Art. 7. Obowiązkiem iest Prefektow przygotowywać wcześnie materyały, iakieby posłużyć mogły do przyszłych naradzeń Rad Departamentowych, niemniey onymże udzielić wszelkich wyiaśnień z Aktow, któreby tymże Radom Departamentowym istotny stan, potrzeby Departamentu wystawiały. Za szczególnieyszą posługę tey Radzie Departamentowey poczytamy, która w wspólnem z Prefektem Departamentu dążeniu do obudzenia przemysłu, zaprowadzenia dobroczynnych instytutow, urządzenia kommunikacyi, rozszerzenia instrukcyi, i zapobiegania nadużyciom, czynnie przyłoży się do podźwignienia Departamentu, i do ugruntowania w nim ducha Obywatelskiego.

Art. 8. Przepisawszy Dekretem Naszym dnia 4 Września 1809 roku prawidła postępowania Rad Departamentowych, co do rozkładu na Powiaty ciężarow publicznych do których rozłożenia też Rady wezwanemi zostaną, i uczynienia ulgi w nich powiatom, dodaiemy w niniejszym następuiące ostrzeżenia:

1. Przy rozkładzie ciężarow publicznych Rady Departamentowe powinny w protokółach swych posiedzeń dokładnie okazać, iż rozkład ten, iest równy dla wszystkich Powiatow, i sprawiedliwy.
2. Przyznaiąc ulgę w ciężarach powiatowi, obowiązane są w tychże protokółach usprawiedliwić dostatecznie powody, które ią do tego skłoniły.

Art. 9. Przez użycie dozwolonych funduszow, na potrzeby Departamentowe, ma się rozumieć oznaczenie przedmiotu wydatkow z tychże funduszow. Nim iednak wydatek ten nastąpić może, postanowienie w tey mierze Rady Departamentowey, Naszemu Ministrowi Spraw Wewnętrznych przedstawione, i dozwolenie wykonania uzyskane bydź powinno.

Art. 10. Dla tego powody usprawiedliwiaiące, oznaczenie, zmnieyszenie lub odrzucenie proponowanego wydatku, w protokole posiedzeń Rady Departamentowey, dostatecznie wyłuszczonemi bydź powinny.

Art. 11. Gdy podług artykułu 56 Konstytucyi Administracya Departamentu iest przy Prefekcie, przeto wszelkie wydatki od Rad Departamentowych uchwalone, z funduszow im dozwolonych niemogą bydź czynione tylko przez Prefekta, do niego należy ściągnienie wyznaczonych funduszow, i uskutecznienie uchwalonych wydatkow.

Art. 12. Obrachunek z wyżey wyrażonych wydatkow, artykułami 36 i 40 Dekretu 7 Lutego 1809 roku zastrzeżony, i przez Prefekta zdać się winny, ma bydź przez Radę Departamentową dokładnie roztrząśniony, zaświadczenie usprawiedliwionego użycia summ podług ich przeznaczenia wydane przez Radę Departamentową Prefektowi, a przez tegoż Ministrowi Naszemu Spraw Wewnętrznych odesłane bydź powinno.

Art. 13. Rachunki wszelako kassowe, z przychodow i wydatkow właściwych Departamentu, opatrzone pierwszą rewizyą, po ostateczną rewizyą odesłane bydź powinny do Izby obrachunkowey, a ta za dowody usprawiedliwiaiące te tylko przyymie, które przez Prefekta podpisane będą.

Art. 14 Gdy oprócz zgromadzenia w miesiącu Lutym, potrzebnemi bydź mogą i inne nadzwyczayne, do których termina nie dadzą się stale oznaczyć, przecież Minister Nasz Spraw Wewnętrznych, porozumiawszy się wcześnie z Ministrem Skarbu, starać się będzie, nadzwyczayne Rad Departamentowych zwoływania tak zawsze umiarkować by ich członki ile bydź może nayrzadziey od domowych zatrudnień, zwłaszcza w miesiącach prac rolniczych, odrywanemi nie były.

Art. 15. Nawzaiem Członek Rady Departamentowey niezieżdzaiący na iey posiedzenie, może bydź przez iey Prezesa stosownie do okoliczności przynaglonym do obowiązku przez wezwanie go na koszt iego Sztafetą, a w przypadku powtorzenia niezieżdzaiący bez uniewinniaiących go powodow trzysta złotych do kassy składek Departamentowych zapłaci.

Art. 16. Wolno będzie Radom Departamentowym wyznaczyć z pośrod siebie Deputacyą z iednego lub więcey Członkow, końcem przygotowania przedmiotow potrzebuiących obszernieyszey instrukcyi, do nastąpić mianey w nich decyzyi, szczególniey do ściągnienia informacyow statystycznych, ułożenia obrachunkow zażytych na dobro Departamentu składek, i tym podobnych czynności; Deputacye takie żadney nie będą miały władzy, żądane przez nich informacye odmowionemi im bydź nie maią, lecz decyzye wszelkie, iedynie w zgromadzonych Radach Departamentowych następować będą.

Art. 17. Nie wolno iest szczególnym członkom podawać przełożeń Imieniem całey Rady, które to przełożenia, iedynie w należytym iey komplecie zdecydowanemi bydź mogą, i przez wszystkich przytomnych podpisanemi bydź winny, z wolnością zapisania w Protokóle przeciwney szczególnych członkow opinii. Gdy działania Rad Departamentowych ograniczaią się w Departamencie, przeto znoszenia się Rad między sobą, w celu upowsze-

chnienia iakich żądań zakazuiemy.

Art. 18. W celu prędszego zaradzenia nadużyciom, nieregularnościom, lub potrzebom, o iakich Rady Departamentowe Rząd uwiadomiać są wezwanemi, chcemy, aby ich przełożenia drogą w artykule 39 Dekretu 7 Lutego 1809 przepisaną podawanemi Nam były.

Art. 19. Formę protokółow obrad, podział ich, stosownie do 5ciu głównych Ministeryalnych wydziałow, Nasz Minister Spraw Wewnętrznych, w wyżey namienioney instrukcyi, dla Rad Departamentowych przepisze.

Art. 20. Protokóły względem przedmiotow obiętych artykułem 37 Dekretu 7 Lutego 1809 maią bydź przez Prezyduiącego niezwłocznie po skończonych posiedzeniach w oryginale na ręce Ministra Spraw Wewnętrznych przesłanemi, po których odebraniu Minister Spraw Wewnętrznych zaleci wygotować z nich wypisy, stosownie do wydziałow każdego Ministerium, i też przez siebie zaświadczone, właściwym Ministrom, oryginały zaś niezwłocznie Nam Królowi prześle.

Art. 21. Protokóły tyczące się rozkładu ciężarow Publicznych, lub przyznania w nich ulgi, przez Prezyduiącego i Członkow podpisane, maią bydź Prefektowi wręczonemi, podobne iak wyżey wypisy co do rozkładu ciężarow publicznych, lub przyznania w nich ulgi w Prefekturze uskutecznione, podpisem Prefekta opatrzone, Radom Powiatowym, *respective* na ręce Podprefekta przesłane będą.

Wykonanie ninieyszey Naszey woli, Naszemu Ministrowi Spraw Wewnętrznych, a umieszczenie iey w Dzienniku Prawa, Ministrowi Sprawiedliwości zalecamy.

(Pod.) *Frederyk August.*

(L.S. Przez Króla

Minister Sekretarz Stanu

Zgodno z oryg. *Stanisław Breza.*

Felix Łubieński, Zgodno z oryginałem:

Minister Spraw: *Minister Sek. Stanu*

(L.S.) *Stanisław Breza.*

Ant. Joneman, Sek. Jen.

II. Wyrok pod tymże dniem.

W celu zapobieżenia niedostatkowi żywności dla woyska, przekonawszy się że ilość produktów Dekretem Naszym 24 Kwietnia 1811 na cały rok od dnia 1go Czerwca tegoż roku do ostatniego Maia roku bieżącego oznaczona, na wyżywienie teraźnieyszey liczby woyska iest niedostateczną, w moc Art. 4. Uchwały Seymu ostatniego pod tytułem — Pobór produktów dla woyska — zapadłey, Dekretem Naszym 23 Grudnia roku zeszłego stwierdzoney, na przełożenie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych i po wysłuchaniu Naszey Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy

Art. 1. Jlość produktów iako to:

Zyta korcy	- -	157,454.
Siana cetnarów	-	38,512.
Słomy cetnarów	-	15,887½.

na dokompletowanie magazynów woyskowych do dnia 1 Czerwca roku bieżącego wyrachowana i wyżey wzmiankowaną Uchwałą Seymową postanowioną, ma bydź po ogłoszeniu ninieyszego Dekretu do magazynów woyskowych dostawioną.

Art. 2. Przyiąwszy do rozkładu na Departamenta też same zasady które w Art. 1 Dekretu 24 Kwietnia roku zeszłego

są wyrażone, maią doſtawić Departamenta iak naſtępuie:

Departament		Zyta. Korcy.	Siana. Cetnarów.	Słomy. Cetnarów.
Warszawski	—	16620.	4065.	1677.
Krakowski	—	15351.	3755.	1549.
Poznański	—	18544.	4536.	1871¼.
Kaliski —	—	16139.	3947.	1628¼.
Radomski —	—	15002.	3669.	1513¾.
Bydgoski —	—	14346.	3510.	1447½.
Lubelski —	—	18021.	4407.	1818¾.
Płocki —	—	13821.	3380.	1394½.
Łomżyński	—	15177.	3713.	1531½.
Siedlecki —	—	14433.	3530.	1456½.
Summa		157454.	38512.	15887½.

Art. 3. Przepisy Dekretu Naszego 24 Kwietnia 1811 w Artykułach 2, 3 i 4 zawarte, przy ninieyszym na powiaty i Kontrybuentów rozkładzie maią bydź ściśle zachowane.'

Uskutecznienie ninieyszey woli Naszey Miniſtrowi Spraw Wewnętrznych, a umieszczenie iey w Dzienniku praw Miniſtrowi Sprawiedliwości zalecamy.

(Podpisy iak wyżey.)

Z Tulonu d. 18 *Stycznia.*

Kontraadmirał L'Hermite wypłynął z portu tuteyszego z 12 liniiowemi okrętami, 4 fregatami i kilku pomnieyszemi ſtatkami, dla zasłonienia konwoiu, ktory dywizya okrętow angielskich napaſtowała. Odpędziwszy nieprzyiaciela czyniła nasza eskadra obroty aż do nocy na otwartem morzu.

Z Londynu d. 13 *Stycznia.*

Osadowe towary podniosły się niedawno cokolwiek w cenie, co przypisuią teraźnieyszey porze roku i wydaniu wielu pozwoleń okrętowych; ale także cena zboża doszła do znaczney wysokości i ieszcze wyżey poydzie.

Z Paryża d. 27 *Stycznia.*

Wiadomości urzędowe od woysk Cesarskich w Hiszpanii.

Liſt Marszałka Suchet do Xcia Neufszatelskiego i Wagramskiego, Majora jenerała. Z głowney kwatery Walencyi d. 12 *Stycznia* 1812.

Mci Xże! Upraszam W. X. Mci abyś uwiadomił N. Cesarza, iż rozkazy iego są dopełnione: Walencya poddała się iego orężowi. Nagłe poruszenia d. 26 Grudnia zniewoliły nieprzyiaciela do cofnienia się do swoich okopów, a ściganie woysk, które uszły z Walencyi, aż do miaſta S. Filipa (*), odięło Blakowi wszelką nadzieię posiłku. Opasanie Walencyi dokończone z wytrwałością zoſtało. Woysko chciwe chwały gardziło niebezpieczeńſtwy i odparło trzy wycieczki. Indzynierowie, którzy przez śmiałe prace w nocy z 1 na 2 Stycznia otworzyli przekop o 70 do 80 sążni od szańców nieprzyiacielskich, i którzy w 4 dniach i 4 nocach aż o 15 sążni od przekopu swoie roboty posunęli; zadziwiaiące prace artylerzyſtów, którzy o 60 sążni bateryę usypali i one pomimo deszczów i złych drog działami osadzili; wytrwałość pie-

(*) *Miaſto S. Filipa, dawniey Xatiwa. Rzymianie nazywali go Sebatis, Maurowie Xixona i Xatiwa. W sukcessyyney woynie hiszpańskiey obległ go w Maiu* 1706 *Rycerz Asfeld. Nie woysko, ale iego mieszkańcy bronili go z bezprzykładną zapalczywością i zapalili go, gdy szturm był przypuszczony. Wszyſtko w nim wyginęło, mężczyzni, kobiety, dzieci i ſtarcy. Zaledwo kilkunaſtu Xięży i Zakonnic uratowano życie. Na rozwalinach iego, ktore nawet swoie nazwisko utraciło, wyſtawiono miaſto S. Filipa. Liczy one teraz do* 15,000 *mieszkańcow, ma piękny widok i urodzayne okolice.*

choty, która dopomagała wszystkich tych prac, sprawiły, iż nieprzyiaciel opuścił swoie okopy, które 81 działami były osadzone. Okopy te miały 6000 sążni obwodu. Walencya wydała 12 millionów realow na ich zrobienie i tysiące rąk od 2 lat do tego używała. D. 5 kazałem zacząć bombardowanie; d. 6 proponowałem kapitulacyą, która odrzuconą została. Kazałem więc podwoić ogień, i w 3 dniach i 3 nocach padło 2700 bomb do miasta, które kilka mieysc rozwaliły i zapaliły. Artylerya przez chwalebną gorliwość usypała dwie batterye o dziesięciu 24rech funtowych działach, które gotowe były do wystrzelenia w naybliższem mieyscu wyłomu. Indzynierowie przez zwyczayną swoią czynność dostali się do ostatnich domów przedmieścia i mieli podkładać miny pod dwie głownieysze bramy, gdy Jenerał Blake, obawiaiąc się okropnych skutków w krótce nastąpić maiącego szturmu, przyiął następuiącą kapitulacyą, która oddaie w moc Cesarza miasto Walencyą, 374 dział, 180,000 f. prochu, 3 milliony ładunków, 16,131 jeńców z woyska liniiowego, podług dołączonego tu poczetu, oddanego od naczelnika głownego sztabu Hiszpanów, i 1950 chorych w lazaretach Walencyi i Valdigna; 1800 koni od jazdy i artyleryi, 21 chorągwi, 893 officerów, 22 jenerałów lub brygadyerów, pomiędzy któremi Zayas i Lardizabal, dowodzący dywizyami wyprawy; Miranda, Marco del Ponte, dowodzący woyskiem w Walencyi; Sea, dowodzący jazdą; Margrabia de Rokka, &c.; 4 Jenerałów Poruczników, 6 Marszałków pólnych i znaczna liczba Pułkowników; Jenerał naczelny Odonel i Jenerał Kapitan Blake. Rokoszanie ponieśli przy tey okazyi niewynagrodzoną stratę; utracili 50 dobrych officerów od Artyleryi, wyszłych ze szkoły z Segowii; 383 minerów i saperów i 1400 dawnych artylerzystów, pomiędzy któremi 4 piękne kompaniie artyleryi konney, zawiaduiące 30 sprzężaynemi działami. Rozbraianie milicyi idzie z pośpiechem i będzie w krótce ukończone. W. X. Mość postrzeżesz czytaiąc 4ty artykuł kapitulacyi, iż korzystałem z okazyi dla dopełnienia dobroczynney woli Cesarza, waruiąc prędki powrot do woyska 2000 Francuzkich lub sprzymierzonych jeńców i spodziewam się znacznieyszey ieszcze wymiany. Jenerałowie artyleryi i indzynierów Valée i Rogniat kierowali swem orężem z właściwemi sobie talentami. Jenerał Hrabia Reille okazał na czele swoiego korpusu naywiększą czynność, a Jenerałowie Palombini i Seweroli naywiększą gorliwość. Jenerałowie Harispe, Habert, Musuier i Saint-Cyr-Nugues, naczelnik głownego sztabu, służyli z ciągłą gorliwością, która ożywia ich od wstąpienia do Hiszpanii. W krótce będę miał honor przesłać W. X. Mci listę osob, dla których będę prosił o łaskę Cesarza, i raczysz ią podać J. C. Mci. — Zostaię z uszanowaniem &c.

Marszałek państwa i Wodz naczelny woyska w Arragonii,
Hrabia Suchet.

Kapitulacya zawarta między P. Marszałkiem państwa Hrabią Suchet, wodzem naczelnym woyska Cesarskiego w Arragonii i JW. Naczelnym jenerałem Blake, dowodcą 2go i 3go woyska Hiszpańskiego dla utrzymania miasta Walencyi.

Art. 1. Miasto Walencya oddane zostanie woysku Cesarskiemu; religiia będzie

szanowana; mieszkańcy i ich własność doznawać będą opieki.

— 2. Nie będą pociąganemi do odpowiedzi za przeszłe rzeczy ci wszyscy, którzy czynnie należeli do woyny lub rewolucyi. Wolno będzie wszystkim, którzy zechcą, wynieść się z miasta Walencyi w przeciągu 3 miesięcy za pozwoleniem dowodcy z swoią familiią i maiątkiem gdzie indziey.

— 3. Woysko wyydzie z miasta z honorami woyskowemi bramą Seranos i złoży broń za mostem na lewym brzegu Gwadalawiary. Officerowie zatrzymaią swoie szpady, konie i ekwipaże, a żołnierze tornistry.

— 4. Jenerał naczelny Blake ofiaruiąc oddać jeńców Francuzkich lub sprzymierzeńców Francyi, którzy znayduią się w Majorce, Alikante i Kartagenie, przeto podobnaż liczba jeńców Hiszpańskich zostanie się w twierdzach, które znayduią się w ręku Francuzkich, aż do uskutecznienia tey wymiany człowieka za człowieka i stopień za stopień. Rozrządzenie ninieysze rozciąga się także do obustronnych kommissarzów i innych urzędników woyskowych będących w niewoli. Wymiana dziać się będzie częściami i zacznie się od nadeyścia pierwszey kolumny jeńców Francuzkich.

— 5. Dziś d. 9 Stycznia, iak tylko kapitulacya podpisaną zostanie, brama nadmorska i cytadela oddane zostaną kompaniiom grenadyerów woyska Cesarskiego pod dowodztwem pułkowników. Jutro zaś o godzinie 8 zrana załoga wyydzie bramą Seranos, a 2000 ludzi wyydzie bramą S. Wincentego i uda się do Alcira.

— 6. Officerowie wyszli z służby, znayduiący się teraz w Walencyi, mogą tam zostać i miana będzie staranność o ich utrzymanie.

— 7. Jenerałowie dowodzący artyleryą i indzynierami, i kommissarz Jeneralny woyska oddadzą każdy z swego wydziału inwentarz rzeczy będących pod ich zarządzaniem Jenerałom i Kommissarzom Francuzkim. — Działo się w Walencyi d. 9 Stycznia 1812.

Jenerał brygady naczelnik głownego sztabu woyska Cesarskiego w Arragonii, *Saint-Cyr-Nugues*, upoważniony do tego czynu przez Marszałka Hrabiego Suchet.	El general de divisione *Josef de Zayas.*

Convengo a la capitulation
Joachim Blake.

Zatwierdzam ninieyszą kapitulacyą
Marszałek państwa, Hrabia Suchet.

Drugi list Marszałka Suchet do Xcia Neufszatelskiego i Wagramskiego. Z głowney kwatery Walencyi d. 13 *Stycznia* 1812.

Mci Xże! D. 10 zrana woysko rokoszanów zamknięte w Walencyi, przechodziło około orłów Francuzkich; przechod iego trwał do nocy. Jenerał Blake naczelnik rokoszanów, odiechał z 6 swoiemi adjutantami pod zasłoną Pułkownika Pech, których do Pau odesłałem. Jenerał Hrabia Pannetier poiechał z pierwszą kolomną 7000 jeńców drogą od Terruel; takaż kolomna poszła drogą do Tortosy. Do miasta S. Filipa posłałem 2000 jeńców dla wymiany za wszystkich jeńców Francuzkich, którzy znayduią się w Majorce i Kadyxie. Milicye rozbraiane są z

pośpiechem i spokoyność iest iuż w piękney tey prowincyi przywrócona. Dowodcą miasta mianowałem Jenerała Roberta, na którym wiele polegam. Jenerał Harispe zaymuie miasto S. Filipa i poseła swe patrole aż pod Alikante. Codziennie odkrywamy nowe składy broni i ubiorów, dostawionych przez Anglików. Rzekomy ich konsul Tepper był podżegaczem rokoszu; nie oszczędzał ni pieniędzy, ni obietnic, ni paszkwilow dla roziątrzania umysłow. Hiszpanie żalą się żywo, iż ustawicznie zachęcanemi byli przez Anglików do rozpaczaiących krokow i nakoniec opuszczonemi od nich zostali. Naywiększe czyni mi to ukontentowanie, iż tak ważny wypadek nie kosztował nas żadney straty. —Zostaię z uszanowaniem

Marszałek państwa,
Hrabia Suchet.

W Pałacu Tuilleries d. 25 *Stycznia* 1812.

Napoleon, Cesarz Francuzów, Król Włoski, Protektor ligi Reńskiey, Pośrednik Szwaycarskiey, &c. Chcąc wynagrodzić uczynione Nam usługi przez Jenerałów, officerów i żołnierzy woyska Naszego w Arragonii, postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Art. 1. Dobr leżących w prowincyi Walencyi dołączonych będzie w wartości do 200 millionów do nadzwyczaynych dobr Naszych.

— 2. Jeneralny intendent nadzwyczaynych dobr Naszych obeymie zaraz te dobra i dołączy ie do innych nadzwyczaynych dobr Naszych w Hiszpanii.

— 3. Nasz Kuzyn Xże Neufszatelski, major jenerał, odda Intendentow Jeneralnemu nadzwyczaynych dobr Naszych poczet Jenerałow, officerów i żołnierzy woysk Naszych w Hiszpanii, a mianowicie woyska Naszego w Arragonii, którzy się dobrze sprawili, ażebysmy dać im mogli dowody Naszego ukontentowania i Cesarskiey Naszey szczodrobliwości.

— 4. Nasi ministrowie, Nasz Maior jenerał i Intendent jeneralny nadzwyczaynych dóbr Naszych maią zlecenie uskutecznić, ile do którego należy, ninieyszą wolą Naszą.

(Pod.) *Napoleon.*
Minister sekretarz stanu,
(Pod.) *Hrabia Daru.*

II. Wyrok pod d. 24 *Stycznia.*

Mianowaliśmy i mianuiemy Marszałka Hrabiego Suchet Xciem Albufery. (**) Używać on będzie tytułu, prerogatyw i dochodow do rzeczonego Xięstwa przywiązanych, stosownie do patentu, który, wydany mu będzie od Naszey rady przy wyciśnieniu pieczęci przez Naszego Kuzyna Arcykanclerza państwa.

(*Podpisy iak wyżey.*)

(*Dalszy ciąg w Dodatku.*)

(**) *Xięstwo Albufera składa się z naypięknieyszych dóbr w Europie. Zapewniaią, iż czyni do 400,000 fr. rocznego dochodu. W Hiszpanii znayduie się kilka Albuferow czyli Albuerow: iako to w Walencyi, Estramadurze, na wyspie Maiorce. Są to od Maurow wykopane jeziora na zgromadzenie wody dla odwilżania gruntow. Naysłynnieysze są przy Merida w Estramadurze. Albuera przy Walencyi, o którem tu mowa, iest na 3 mile długie, a na mile szerokie jezioro między rzekami Guadalawiarą i Xukar, nad brzegami morza i maiące z nim związek. Odwilża piękne rowniny około Walencyi i niezmierne mnostwo ryb w sobie zawiera.*

DODATEK
DO № 13.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 12. LUTEGO 1812 Roku WE SRODĘ

Z Paryża d. 27. Stycznia.

Marszałek Hrabia Suchet, a teraźnieyszy Xże Albufery, pisał na dzień przed poddaniem się Walencyi, to iest d. 8 Stycznia, następuiący list do Xcia Neufszatelskiego o dawnieyszych zdarzeniach:

Mci Xże! Zapomniałem donieść W. X. Mci w rapporcie moim pod d. 29 Grudnia o usiłowaniu Blaka wyyścia w nocy z Walencyi i dostania się w pole. Wyszedł w 12,000 woyska; lecz waleczni Polacy od 1go pułku Nadwiślańskiego mężnie go przyięli; prawie cała ta kolomna zostata do miasta przez wyższy most odparta; 200 tylko lub 300 ludzi potrafiło się za pomocą nocy dostać w góry, a przeszło 400 zabitych lub w kanałach zatopionych zostało. Od tey chwili zaczęła się wielka dezercya; w przeciągu 4 dni przybyło do naszych straży do 1500 zbiegow. Od 30 do 31 Grudnia przednie straże 4tey dywizyi odwodowey ścisnęły bardziey to miast›; 2000 Hiszpanow zrobiło z dwiema działami wycieczkę dla ich odparcia. Jenerał Seweroli posłał tam zaraz ieden bataliion od 1go Włoskiego pułku, który pomimo kartaczowego ognia uderzył żywo na nich i przymusił do odwrotu. Szefowie bataliionow Ponti, Prowalt, adjutant ministra woiennego i Bouilly, adjutant Jen. Seweroli, dobrze się popisali; ostatni raniony w nogę został. D. 29 Grudnia przednia straż woyska weszła do miasta S. Filipa, o 15 mil francuzkich od Walencyi, a na w pół drogi do Alikante leżącego; zabrała tam million ładunkow i znaczny zapas ryżu. Mieszkańcy tego miasta, które liczy 15,000 dusz, wyszli przeciw naszemu woysku. Kazałem umocnić Alcira, leżące na iedney z wysp rzeki Xukar; iest to bardzo pożyteczne mieysce w teraźnieyszych działaniach. Woyska uszłe z okolic Walencyi usiłuią zgromadzić się między Alikante i Alkoy. W nocy z 1 na 2 Stycznia otworzony został przekop przez 3000 ludzi o 80 sążni od szańcow S. Wincentego i Oliweto. Jenerał Pannetier przybył tegoż dnia z swoią brygadą do obozu, i iako starszy jen. obiął dowodztwo w przekopie, nad którem żywo pracowano, i poczytalibyśmy się byli za szczęśliwych, gdyby Pułkownik Henry nie był śmiertelnie raniony; znakomity ten officer iest od całego woyska żałowany; w przeciągu dwóch lat dowodził on przy siedmiu oblężeniach. Pomimo ciągłego ognia nieprzyiacielskiego roboty nasze ciągnione były dzień i noc aż do 5 z rana; na ow czas artylerya nasza usypała i uzbroiła 5 batteryy o 60 sążni od twierdzy, gdy tym czasem inżynierowie nasi zrobili 15 sążniową fossę. Nagły postęp na-

szych robot i wielka dezercya zniewoliły nieprzyiaciela do ustąpienia z okopow, które z tak wielką staranności i pracą obwarował; za rozwidnieniem się Pułkownik Beloti, który dowodził w przekopie przeciw Oliweto, rozkazał 300 grenadyerom wdrapać się na wał i wniyśdź do tego szańcu, w którym znaydowało się 20 dział. Jenerał Montmarie uczynił to samo przeciw szańcowi S. Wincentego, opanowawszy przedmieście i odparłszy nieprzyiacielskie straże, aż do miasta. Przekonałem się zaraz o ważności szańcow, które nam nieprzyiaciel z 81 działami odstąpił, i rozkazałem Jenerałowi Palombini opanować przedmieście Quarte i odeprzyć nieprzyiaciela do twierdzy, co było szybko uskutecznione. Chciałem korzystać z nieładu, iakie podobne zdarzenie zrobić powinno było w tak wielkim mieście, i nakazałem rozpocząć zaraz bombardowanie, które ciągnęło się przez całą noc. D. 6go rano rozumieiąc, iż gdy woysko opuściło tak ogromne szańce z 81 działami, okropne bombardowanie sprawi wrażenie na tak wielkiey ludności i nakłoni Jenerała Blake do kapitulacyi; w tym celu wysłałem Pułkownika Meyer, moiego adjutanta, z propozycyami, dla zapobieżenia zniszczeniu wielkiego tego miasta; lecz nie mógł się do miasta dostać, ani widzieć z Blakiem. Dziś w południe odebrałem odpowiedź; lecz jenerał ten nie iest panem swey woli, ale słuchać musi rozkazow fanatyczney junty, składaącey się z siedmiu członkow, pomiędzy któremi znayduie się pięciu mnichow zakonu S. Franciszka i dwoch rzeźnikow Walencyyskich; tych samych, którzy przed 3 laty kazali wyrznąć wygnanych z kraiu 400 familiy Francuzkich. Kazałem więc dzielnie ciągnąć daley moie działania przeciw temu miastu, które liczy teraz do 200,000 dusz ludności; w którem znayduie się procz tego 5ciu hersztow rokoszu z ostatkiem sposobow i tem wszystkim, co Hiszpania ma nayfanatycznieyszego i naywściekleyszego. Indzynierowie otwieraią swoie prace przed murami, artylerya wznosi ogromne batterye, i w krotce będzie w stanie pomimo deszczu zrobić wyłom w ostatnim murze. Woysko oczekuie niecierpliwie szturmu; i ieżeliby nam przyszło walczyć przeciw domom, jak w Saragossie, tedy walka będzie krotka przez wspólne działanie, zręczność i szybkość naszych minerow. Posełam W. X. Mci rysunek wziętych szańcow, list moy do Jenerała Blake, iego odpowiedzi i opis dział, które dostały się w nasze ręce. — Zostaię z uszanowaniem, &c.

Marszałek Hrabia Suchet.

Woysko Północne.

Jenerał dywizyi Bonnet iest panem Astury. W porcie Giion i innych portach zabranych zostało 60 statków angielskich i hiszpańskich wyładowanych towarami. Z umysłu zostawiono tam powiewaiącą banderę rokoszanow, aby ie przyciągnąć. Zabrano tam procz tego piękny bryg hiszpański.

Jenerał naczelny Hrabia Dorsenne, obiechawszy Nawarrę i Biskaię, przeniosł znowu głowną swoią kwaterę do Waladolidy.

Bandy pod dowodztwem Miny i Mendizabel, połączyły się na gościncu od Saragossy do Jaka, dla napastowania woyska, ktore oblega Walencyą. Jenerał Hrabia Caffarelli wyruszył z swoią dywizyą przeciw nim z Saragossy, rozproszył ie i przywrócił związek.

Woysko Południowe.

Zołnierze woyska południowego odpędziwszy bandy Balleysterosa aż pod działa Gibraltaru, powrócili na końcu Października do swoich stanowisk. Jenerał Semele stał z 16tym pułkiem lekkiey piechoty w Bornos. Balleysteros mniemał, iż potrafi się zemścić i podeyść ten pułk. Wyszedł z okopów S. Rocha i stanął d. 25 Listopada równo z świtem z 5 do 6000 ludzi pod miastem Bornos, do którego wszystkie wniyścia osadził; lecz pułk 16ty stanął podług swego zwyczaiu pod bronią, gdy uderzono na pobudkę i Balleysteros został odkryty. Jenerał Semele rozkazał natychmiast pułkowi wyyśdź z miasta, dla zaięcia dogodnego stanowiska; ale kolomna z 2000 nieprzyiacioł zastąpiła mu drogę. Dano znak do szturmu; pułk 16ty otworzył sobie bagnetem drogę, przeszdł przez nieprzyiacielski korpus, zrobił w nim straszną rzez i zaiął stanowisko. Balleysteros, przestraszony taką śmiałością, cofnął się natychmiast do Urbique. Poruszenie to Balleysterosa zdawało się mieć związek z poruszeniem 2000 Anglików, którzy wyszli z Tariffa przeciw Wejar de la Frontera. Xże Dalmacyi rozkazał natychmiast połączyć się niektórem woyskom, dla zniszczenia obrotow nieprzyiacielskich i oczyszczenia tey części Andaluzyi. D. 15 ruszyła dywizya Jenerała Semele naprzod; Balleysteros nie czekał bitwy i cofnął się do gór Rondy, gdzie sądził się bydź bezpiecznym; lecz Jenerał Lewal odebrał rozkaz do udania się w drogę z dywizyą od 4go korpusu i stanął d. 21 w Antiguera. Balleysteros o mało nie odcięty, przyśpieszał swoy odwrot do okopow S. Rocha. Jenerał Lewal szedł za nim, pobił iego tylną straż w przechodzie przez rzekę Gwadiaro, gdzie mu ze sto ludzi zabił i tyleż w niewolą zabrał, rozpędził i rozbroił w Estepona zgromadzenie nieszczęśliwych chłopow, i wszedł d. 27 do okopow S. Rocha, skąd nieprzyiaciel powtornie wypędzony został aż pod działa Gibraltaru pomimo ognia z kilku fregat i armatnych łodzi angielskich. D. 28 Balleysteros kazał poyśdź kolomnie z 1500 wyborowych żołnierzy złożoney nad brzegiem morskiem, dla zaięcia znowu wieży w Karbonera. Jenerał Rey odebrał rozkaz do udania się tamże z 43cim pułkiem. Nieprzyiaciel został porażony i do odwrotu przymuszony; druga kolomna, ktora przybiegła na pomoc pierwszey, takiegoż doznała losu, pomnożyła nieład i zostawiła plac boiu zasłany trupami i ranionemi.

D. 29 dywizya Jenerała Barrois przybyła do okopów S. Rocha, stanęła w los Barrios i związała się z kolomną Jenerała Pecheux, ktora miała zlecenie uderzyć na Tariffa, gdzie dwa pułki angielskie i 3000 Hiszpanów pod dowodztwem Kopon sa znaydowało się. Podczas nocy Kopons wsiadł z swoiemi ludzmi na statki i popłynął na pomoc Balleysterosowi. D. 30 złączył się z nim i czynili oba przygotowania do attaku; lecz obecność Jenerała Barrois wstrzymała to poruszenie. Kopons odpłynął nazad do Tariffa d. 1 Grudnia.

Mocna banda zeszła z gór i mniemała, iż przedrze się do Balleysterosa, wśliznąwszy się pomiędzy dwa bataliiony francuzkie; lecz została odkrytą i zupełnie zniszczoną.

Cięzka artylerya nadeszła d. 6 przed Tariffa, i zaraz zrobiono przekop.

Anglicy nie wpuścili woyska Balley-

ſteresa do Gibraltaru, ktore przyparte do murow tey twierdzy, zoſtaie w opłakanym ſtanie; konie zdychaią z braku karmy, a żołnierze uciekaią. Na linii francuzkiey przedsięwzięte są środki, iż nic uyśdź z tego woyska nie potrafi.

Jenerał Soult, dowodca przedniey ſtraży 4go korpusu, który pilnuie granic Murcyi, zrobił na końcu Liſtopada zaczepne poruszenie za Welez i Rubio, dla odpędzenia rokoszanow Murcyi, którzy chcieli przez Hueskar naprzod poſtąpić, gdy tym czasem część ich usadowiła się w Alpujares. Nieprzyiaciel nie doſtał na żadnem mieyscu; cofał się śpieszno; lecz zabrano mu wiele jeńców i nałapano zbiegów.

Rapporta urzędnikow zdrowia na końcu Liſtopada donoszą, iż żołta gorączka traci codziennie moc swoią na granicy rozciągnionego kordonu. Pomor zmnieyszył się znacznie, a duch publiczny zaczyna się ożywiać. Czwarty korpus nie doświadczył bynaymniey tey zarazy za pomocą przedziwnych środków, które ściśło zachowane zoſtały.

Twierdza Badaioz ſtaie się codziennie mocnieyszą przez roboty, które tam zakładaią. Znayduie ona się w ogromnym ſtanie obrony; dowozy idą tam bez trudności, a załoga obfituie we wszyſtko.

Hrabia Erlon każe umocniać Meridę, iako mieysce warowne nad Gwadyaną.

Anglicy ſtoią spokoynie w swoich ſtanowiskach w Portugalii.

(*Reszta w przyszłey gazecie.*)

NAYWIĘKSZE STOPNIE MROZU

Dnia	2	Lutego 1812 Roku	— 10,°
—	3	. . .	— 16,
—	3	. . .	— 16,
—	4	. . .	— 13,
—	5	. . .	— 13,
—	6	. . .	— 3,
—	7	. . .	— 1,
—	8	. . .	— 1, 6

Dnia 10 i 11 Lutego 1812.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	Przednie. Złp.	gr.	Srednie. Złp.	gr.	Poślednie Złp.	gr
Korz: Przenicy	24		23	—	22	—
— Zyta	24	—	22	15	22	—
— Jęczmienia	22	—	20		19	—
— Grochu	30		28	—	27	—
— Owsa	11	—	10	15	10	—
— Jagieł	42	—	38	—	36	—
— Rzepaku	36	—	34	—	30	—

DONIESIENIA.

Dnia 25 Lutego i naſtępuiących dni roku bieżącego z rana od godziny 9tey do 12tey, po południu zaś od godziny 2iey do 5tey różne meble, machoniowe, iako to: ſtoły, szafy, komody, krzesełka, lanszafty i inne, w Krakowie na S. Jana ulicy pod liczbą 460 w domu Macieia Knoca, z mocy Wyroku Wysokiego Trybunału dnia 16 Stycznia r. b. do liczby 5 zapadłego, za gotową srebrną monetę sprzedawane będą. Wszyscy przeto chęć kupna rzeczonych effektów maiący, w spomnionym dniu i mieyscu znaydować się zechcą. — Dan w Krakowie dnia 8go Lutego 1812 roku.

Jan Kanty Kowalski B. T. C. P. I. D. K.

Prefekt Departamentu Krakowskiego uwiadomia Publiczność, iż w dniu 18 m. i r. b. o godzinie 9tey ranney w Adminiſtracyi Salin Wielickich odbywać się będzie Licytacya na zakupienie 2400 korcy żyta, i 1200 korcy jęczmienia. — Naytaniey daiący otrzyma Kontrakt, a chcący produkta swoie pozbyć i o doſtawienie powyższey ilości drogą Licytacyi ſtarać sie — winni są w dniu i godzinie oznaczoney w Wieliczce się ſtawić, i w należyte Vadium zaopatrzyć. — W Krakowie d. 6 Lutego 1812.

Wodzicki, Prefekt.
Wroński, S. Jen.